

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University

Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2023

e-ISSN: 2564-6427

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık/ December 2023
e-ISSN: 2564-6427

YAYIN ARALIĞI

Yılda 2 Sayı (Haziran/Aralık)

YAYIN TARİHİ

31 Aralık 2023

YAYIN DİLİ

Türkçe, Arapça, İngilizce

KAPAK- İÇ DÜZEN

Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

ADRES VE İLETİŞİM

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Balcalı Kampüsü 01330 Sarıçam/Adana
ilahiyatdergi@gmail.com

DİZİNLEME BİLGİLERİ

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi hakemli bir dergi olup makalelerin bilim, dil ve hukuk bakımından sorumluluğu yazarlara aittir.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2023
e-ISSN: 2564-6427

İMTİYAZ SAHİBİ

Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK (DEKAN)

EDİTÖR

Prof. Dr. Tuğrul YÜRÜK

YARDIMCI EDİTÖRLER

Dr. Öğr. Üyesi Aygül DÜZENLİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

Arş. Gör. Dr. Hamdi AKBAŞ

YAYINKURULU

Prof. Dr. Tuğrul YÜRÜK (Editör)

Doç. Dr. Tuna TUNAGÖZ

Doç. Dr. Ömer KORKMAZ

Dr. Öğr. Üyesi Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

Dr. Öğr. Üyesi Aygül DÜZENLİ

Arş. Gör. Dr. Hamdi AKBAŞ

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2023
e-ISSN: 2564-6427

ALAN EDİTÖRLERİ

Doç. Dr. Tuna TUNAGÖZ
Doç. Dr. Ömer KORKMAZ
Doç. Dr. Serkan ÇELİKAN
Dr. Öğr. Üyesi Aygül DÜZENLİ
Dr. Öğr. Üyesi Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN
Dr. Öğr. Üyesi Fatma ÖZDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BEKEN
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ÖZTÜRK KOCABIYIK
Dr. Arş. Gör. Hasan KAYAPINAR
Dr. Öğr. Gör. Mehmet YILMAZ
Arş. Gör. Dr. Hamdi AKBAŞ
Öğr. Gör. Dr. Mustafa TOPRAK

YABANCI DİL EDİTÖRLERİ

Doç. Dr. Gülden TÜM
Dr. Öğr. Gör. Yaşar Üstün KAPLAN
Öğr. Gör. Dr. Mustafa TOPRAK

MİZANPAJ SORUMLUSU

Dr. Öğr. Üyesi Aygül DÜZENLİ

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University

Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2023

e-ISSN: 2564-6427

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Abderrahim BENHADDA	Doha Institute (Katar)
Prof. Dr. Abdulkadir EVGİN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Âdem APAK	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan KOŞUM	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman KURT	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Asım YAPICI	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Bekir TATLI	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Burhan BALTACI	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz TOMAR	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Cüneyt KANAT	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. M. Cüneyt KAYA	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Dosay KENCHETAY	Ahmet Yesevi Üniversitesi (Kazakistan)
Prof. Dr. Frank GRIFFEL	Yale University (ABD)
Prof. Dr. Hasan AKKANAT	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Hayri KAPLAN	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Hazretali TURSUN	Ahmet Yesevi Üniversitesi (Kazakistan)
Prof. Dr. İbrahim KAPLAN	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan FAZLIOĞLU	Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. John WALBRIDGE	Indiana University (ABD)
Prof. Dr. Kamil ÇAKIN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. al-Mahdi Mousa al-RAWADIEH	Ürdün Üniversitesi (Ürdün)
Prof. Dr. Mehmet EVKURAN	Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem AKOĞLU	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Muhittin MACİT	Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Mustafa Sabri KÜÇÜKAŞCI	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÜNAL	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Nahide BOZKURT	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KAHVECİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer TÜRKER	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Roxanne D. MARCOTTE	Université du Québec à Montréal (Kanada)
Prof. Dr. Saim YILMAZ	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfettin ERŞAHİN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Sönmez KUTLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Tony STREET	Cambridge University (İngiltere)
Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Apollinaria AVRUTINA	St. Petersburg Üniversitesi (Rusya)
Doç. Dr. Galina MISKINIENE	Vilnius Üniversitesi (Litvanya)
Doç. Dr. Konul HACİYEVA	Milli Bilimler Akademisi (Azerbaycan)
Doç. Dr. Meliha YILDIRAN SARIKAYA	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Wan Suhaimi Wan ABDULLAH	Universiti Teknologi Malaysia (Malezya)
Dr. Öğr. Üyesi Paschalis ANDROUDIS	Aristoteles Üniversitesi (Yunanistan)
Dr. Muhammed Hashim GHOSHEH	Müessesetü Al-i Beyt (Ürdün)

İçindekiler

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

الظواهر الصوتية في لهجات البدو والحضر، مقارنة بين اللهجات العربية القديمة واللهجات السورية الحديثة

Bedevi ve Şehirli Lehçelerinde Fonolojik Olgular: Eski Arap Lehçeleri İle Modern Suriye Lehçeleri Arasında Bir Karşılaştırma
Phonological Phenomena in Bedouin and Urban Dialects: A Comparison between Old Arabic Dialects and Modern Syrian Dialects

1-20

Muhammet ABAZOĞLU

KĀDĪ ABDŪLCABBĀR'A GÖRE TİBB-I NEBEVÎ RİVĀYETLERİNİN HZ. PEYGAMBERİN NÜBŪVETİNE DELĀLETİ

The Narrations of The Prophet of Medicine Proof of Muhammed's Prophethood According to Qadi Abd Al-Jabbār

21-36

Hamdi AKBAŞ

DUYGU REGÜLASYONU BAĞLAMINDA BÜLUĞ VE RÜŞT

Puberty and Majority in the Context of Emotion Regulation

37-50

Abdurrahman AKBOLAT, Hatice Merve AÇIKBAŞLAR

MEDENİ HUKUKTAKİ BOŞANMA NAFKASININ İSLAM HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of Divorce Alimony in Turkish Civil Law in Terms of Islamic Law

51-72

Alpaslan ALKIŞ, Gülnihal YILMAZ

CEHENNEMLE İLGİLİ VAİD AYETLERİ

Verses of Threat About Hell

73-91

Ayşe ATEŞ

İBNU'L-MU' TEZ'İN HAYATI, İLMÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

Ibn al-Mu' tazz's Life, Scientific Personality and Works

92-114

İbrahim AYDIN

İçindekiler

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

DİN EĞİTİMİNDE ANAKRONİZM PROBLEMİ

The Problem of Anachronism in Religious Education

115-131

Yusuf BATAR

TERAKKİ, CEDİT VE DİN: MÜSLÜMAN-TÜRKÜN DEVLETE TEŞNELİĞİNİN ZİHNİYET ANALİZİ

Progress, Jadid and Religion: A Mental Analysis of the Muslim-Turk's Assent to the State

132-155

Orhan ÇAKMAK

MUHAMMED BAHİT EL-MUTÎ'İNİN HAYAT HİKÂYESİ VE KUR'ÂN İKTİBÂSLARIN MÂHİYETİNE DAİR HÜSNÜ'L-BEYÂN FÎ İZÂLETİ BA'Dİ ŞÜBEHİN VERADET 'ALE'L-KUR'ÂN İSİMLİ RİSÂLESİNİN TAHLİLİ

Muhammad Bakhîr al-Mutî's Life Story and the Critique of His Treatise Work Entitled Husn al-bayân fî izâlati ba'd shubah waradat alâ al-Qur'ân Concerning the Essence of Qur'anic Quotations

156-174

Zakir DEMİR

MEMLÜKLER DÖNEMİNDE BİR İLİM MERKEZİ: SARGATMIŞIYYE MEDRESESİ

A Center of Science in The Mamluk Period: The Madrasa of Sarghatmishiyya

175-190

Semanur DİNİZ, Ahmet DÜZENLİ

BEDÎ'UZZAMAN EL-HEMEDÂNÎ'NİN MAKÂMELERİNDE CAHİLİYE VE İSLÂMÎ DÖNEM ŞAİRLERİ VE ŞİİRLERİ

The Pre-Islamic and Islamic Periods Poets and Poems in Badi' al-Zamân al-Hamadânî's Maqâmat

191-205

Adem DOĞAN

İçindekiler

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

ANADOLU SEFERLERİYLE KAHRAMANLAŞAN BİR ABBÂSÎ DEVLET

ADAMI: ALİ B. YAHYÂ EL-ERMENÎ (Ö. 249/863)

An Abbasid Statesman Who Became a Hero with His Anatolian Campaigns: 'Alî b. Yahyâ al-Armanî (d. 249/863)

206-222

Enes Ensar ERBAY, Selahattin POLATOĞLU

DİNİ BİR EPİK OLARAK MESİH: İNANÇ SİSTEMLERİNİN

SİNEMATOĞRAFİK ANLATIMI

Christ as a Religious Epic: Cinematographic Narration of Belief Systems

223-233

Yusuf GÖKALP, Niyazi AYHAN

VAROLUŞSAL ANLAM ARAYIŞI VE DİNDARLIK İLİŞKİSİ: PSİKO-

FELSEFİK BİR DEĞERLENDİRME

The Link between Existential Meaning and Religiousness: A Psycho-Philosophical Evaluation

234-251

Sezai KORKMAZ, Erol ÇETİN

SOSYAL MÜHENDİSLİK PROJESİ OLARAK TALİBAN HAREKETİ VE

DİN ANLAYIŞI

The Taliban Movement and Understanding of Religion as a Social Engineering Project

252-268

Abdullah MOHAMMADİ

SEKÜLER TOPLUMDA GENÇ MÜSLÜMAN: ALMANYA'DA MÜSLÜMAN

GENÇLERİN YAŞAM DÜNYALARI VE DİNDARLIKLARI

Young Muslim in Secular Society: Life Worlds and Religiosity of Muslim Youth in Germany

269-285

Sakin ÖZİŞİK

İçindekiler

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

**İBNÜ'L-ARABÎ VE SADREDDİN KONEVÎ KÜTÜPHANESİNİN İZİNDE:
YUSUF AĞA YAZMA ESER KÜTÜPHANESİ 4690 NUMARADA KAYITLI
MECMUA ODAĞINDA İLERLEYEN BİR ARAŞTIRMA**

*On the Trail of the Library of Ibn al-‘Arabî and Şadr al-Dîn al-Qûnawî: A
Research Focusing on the Miscellany Registered in the Yusuf Agha Manuscript
Library, No. 4690*

286-345

Tuna TUNAGÖZ

**ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ DEĞERLER EĞİTİMİ VEREN
KURUMLARDA AİLE KATILIMININ İNCELENMESİ**

*Investigation into Parental Involvement in the Institutions that Provide Values
Education in the Early Childhood*

346-363

İsmet Ayşegül YILDIRIM, Oğuz KELEŞ

ÇEVİRİLER/TRANSLATIONS

ARABİSTAN'DAKİ İSYAN

The Revolt in Arabia

C. Snouck HURGRONJE-Çev. Ömer Faruk KALINTÜRK

364-374

KİTAP İNCELEMELERİ/BOOK REVIEWS

**MUSTAFA KİSBET, İSLAM HUKUKUNA GÖRE SATIM AKDİNDE
MALIN KABZ VE TESLİMİ, İSTANBUL: NİZAMİYE AKADEMİ
YAYINLARI, 2015, 1. BASKI, 288 SAYFA.**

269-285

Ahmet ÖZDEMİR